

LICHTSPOOR

60ste jaargang 2023 nummer 2

Sluimerend nieuw leven

We noemen hem 'Stille Zaterdag', de dag tussen de Goede Vrijdag en het paasgebeuren. Het is de sabbat waarop de Heiland rust in het graf. Maar is het rust? Of lijkt dat maar zo?

In die grafspelonk voltrekt zich een geheimenis. Er zijn geen beelden van. De evangelisten benoemen het niet expliciet. Het is ook nauwelijks in woorden te vatten.

Een voorbeeld kan het misschien wat verduidelijken. Wanneer boeren in december de wintertarwe hebben ingezaaid, ligt het land er donker bij. Zo op het eerste gezicht is het een mistroostige boel. Maar in die zwarte aarde voltrekt zich een mysterie. Daar ontkiemt de tarwe, met als gevolg dat over enkele maanden het land getooid zal zijn met een feestelijk groene kleur.

Zó is het ook met Christus op Stille Zaterdag. In Zijn grafspelonk heerst niet de dood, maar sluimert en ontkiemt het nieuwe leven, dat op de paasmorgen stralend aan het licht zal treden. Met het blote oog zie je daar niets van, maar met geloofsogen kijkend ontdek je het. Stille Zaterdag heeft zo *een voorglans van Pasen*. Het is een dag van verwachting en ingehouden vreugde.

Iemand zegt: 'Dat geloof ik graag, maar wat héb ik daar nou aan, als ik aan het graf van een overleden geliefde sta? Kan dit me troosten?'

Herkenbare vraag. Invoelbaar. Het evangelie verkondigt dat de opgestane Christus *de Eerste* is van hen die ontslapen zijn (1 Kor. 15:20). Dus niet de *Enige*, maar de *Eerste*! In zijn voetspoor zal 'een grote menigte die niemand tellen kan' dit wonder te beurt vallen. Een lieddichter bezingt het zo:

*Over de graven klinkt een stem,
die spreekt met goddelijk gezag
dat wie in Christus is, in Hem,
zal blijven op de jongste dag.*

Het christelijk geloof leeft uit deze belofte dat wie gelooft in Hem wakker geroepen zal worden uit de doodsslaap en een stralend opstandingslichaam zal ontvangen. In het graf van hen die in Christus zijn ontslapen, heerst niet de dood maar sluimert het nieuwe leven. Het klinkt tegenstrijdig en ongeloofwaardig, maar uit dat machtige geloofsvooruitzicht mag je nu reeds leven.

Ik geef grif toe, dit geloofsperspectief is niet iets waar je altijd zomaar over beschikt. Het is kwetsbaar en aangevochten. Soms grijpt het mij naar de keel als ik aan het graf van een gelovig gemeentelid de geloofsbelijdenis uitspreek: 'Ik geloof de wederopstanding van het lichaam.' Dan kan een sarrend stemmetje zich zomaar aandienen: 'Moet je al die grafstenen zien! Wat jij daar zegt is niet meer dan een zoethoudertje tegen beter weten in.' Als tegenwicht daartegen klem ik mij vast aan wat Jezus tegen Zijn leerlingen heeft gezegd: 'Want ik leef en jullie zullen leven' (Joh. 14:19). Dat is geen dooddoener, maar een levenwekker! Christus is wel de Eerste die opgewekt is uit het machtsgebied van de dood, maar beslist niet de Enige!

Ik nodig u uit om 'Stille Zaterdag' bewust vanuit dit geloofsperspectief te bezien en deze bijzondere dag daarom te beleven als 'voorglans van Pasen'. Vertrouw erop dat in het graf van ontslapen christenen niet de dood heerst maar het nieuwe opstandingsleven reeds sluimert. Dankzij de opstanding van Jezus Christus is dat een geloofsuitzicht dat wij nu reeds mogen koesteren!

Buurvrouw Hilly zingt graag psalmen

Er staat een fiets in de gang, pal achter de voordeur van het appartement in het bejaardenhuis in Delft. 'Wel een ouwe-wijvenfiets hoor', grapt de eigenares. Mevrouw De Lange ('zeg maar Hilly') is, zoals dat heet, 'van voor de oorlog'. Ondanks haar leeftijd is ze nauw betrokken bij twee gebedskringen. En de buurvrouw kan bevestigen dat ze graag zingt. Hilly: 'Gezangen, maar vooral: lofpsalmen. Je mag je blijdschap tonen.'

Haar wieg stond ook in Delft, maar getógen is ze er niet. Dat kwam zo – zet u schrap. Hilly vertelt: 'Toen ik anderhalf jaar oud was, overleed mijn vader. Ik vermoed aan kanker, maar die diagnose is nooit officieel vastgesteld. Wij bleven achter: mijn moeder, nog jong, en mijn zus, die toen 3 jaar oud was. Om in de kost te voorzien reageerde mijn moeder op een

advertentie in het Centraal Weekblad – een blad van gereformeerden huize. Een weduwnaar uit Nijmegen zocht een huishoudster. Mijn moeder werd aangenomen, dus verhuisden wij naar de andere kant van het land. Binnen afzienbare tijd, als ik het goed heb acht maanden, trouwde mijn moeder met haar werkgever. Ze scheelden 23 jaar. Mijn stiefvader had toen al acht kinderen; vijf van hen, generatiegenoten van mijn moeder, waren al het huis uit. Mijn zus ging al snel terug naar Delft, ze is opgegroeid bij mijn grootouders; het kleine meisje kon het niet hebben dat mijn stiefvader mijn moeder aanhaalde.'

Fiets

'Ik had geen ongelukkige jeugd in Nijmegen, al was het wel armoe troef. Ik weet dat ik lang gezeurd heb om een fiets, waar eigenlijk geen geld voor was. We

moesten dagelijks drie kwartier lopen naar de School met den Bijbel. Ik geloof zelfs dat mijn moeder uiteindelijk een fiets heeft weten te kopen op afbetaling, met geld van mijn grootouders. Mijn stiefvader werkte in de steenfabriek. Het was een hard bestaan. Het deed een aanslag op zijn gezondheid. Hij is niet oud geworden, 12 jaar na het huwelijk met mijn moeder overleed hij. Ze hadden samen nog 5 kinderen gekregen.'

Verpleging

'Na de middelbare school ging ik naar de huishoudschool. Een advertentie in hetzelfde Centraal Weekblad bracht me terug naar Delft. Dokter Bult, een alleraardigste huisarts, zocht een hulp in de huishouding. Mijn leraressen in Nijmegen waren er niet voor dat ik voortijdig afzwaaide, maar ik volgde mijn hart. Tussen de vrouw van de huisarts en mij klikte het helaas niet. Maar na een half jaar kon ik de overstap maken naar de huishouding in het protestantse ziekenhuis Bethel. Toen ik 17 jaar en 9 maanden was, mocht ik me inschrijven voor de opleiding tot verpleegster. Dat wilde ik heel graag. In Bethel had ik de tijd van mijn leven. Het was een echt protestants huis. Er werd drie keer per dag uit de Bijbel gelezen bij de maaltijden, hardop gebeden en elke ochtend zongen we in de hal, samen met de zusters.'

Over de periode daarna moet ze met twee woorden spreken. 'Ik ben getrouwd, we kregen twee prachtige dochters. Maar achteraf moet ik constateren dat we veel te vroeg zijn getrouwd, al na een aantal maanden. Wat kenden we elkaar nou? Het huwelijk hield geen stand. Dat was moeilijk te verteren; ik heb er veel om gehuild.' Ze heeft een goede band met haar dochters, de één in Eindhoven, de ander in Australië.'

Doorbraak

Hilly begint aan een nieuw hoofdstuk in haar leven als ze op uitnodiging van haar zus, die lid is van een evangelische gemeente, meegaat naar een Réveilweek. Een conferentie, met dagelijks Bijbelstudies en gesprekken in kleine groepen. Hilly: 'De eerste keer vond ik het maar niks. Allemaal mensen die zeiden 'vol' te zijn van de heilige Geest. Maar toen ik er een tweede keer kwam, heeft de Heer mij aangeraakt. Ja, ik wás al aangeraakt, ik was tot geloof gekomen. Dit was iets anders, een soort doorbraak. Ik zag

opeens dat er in het geloof nog zoveel nieuws te ontdekken valt.'

Tijdens de Réveilweek maakte Hilly kennis met Herman Goudswaard (1930-2009), directeur van Near East Ministry (NEM), een organisatie die werkte aan verzoening tussen Joden en Arabieren. De NEM zond (en zendt) vrijwilligers uit, die in Israël diaconaal werk doen. Hilly: 'Ik was indertijd nachthoofd van een tehuis in Hengelo en voelde me geroepen om naar Israël te gaan. Ik heb me aangemeld, ook al sprak ik geen woord Hebreeuws. Mijn achtergrond als verpleegkundige kwam goed van pas, evenals de cursus Engels die ik jaren daarvóór – eigenlijk zonder concreet plan – had gevolgd.'

Ze komt te werken in een tehuis in Haifa.

Bevoorrecht

Als ze na anderhalf jaar op verlof is geweest, voor de kraamtijd bij één van haar dochters, kan ze niet terugkeren op dezelfde post. Maar er dient zich een andere functie aan. 'De Israëlsche ambassadeur in

Nederland had Herman Goudswaard gebeld omdat hij hulp zocht voor zijn schoonmoeder, inmiddels weduwe. Ze leefde van een uitkering voor oorlogsslachtoffers, in Jeruzalem. Tot haar dood, zeven jaar later, heb ik haar dag en nacht verzorgd; ik woonde bij haar in. Daarna heb ik nog een aantal jaren in Tel Aviv gewerkt.

In totaal heb ik 13 jaar in Israël gediend. 'Ik was er nooit eerder geweest. Als je in Jeruzalem op de oude stadsmuur loopt, dan gaat de bijbelse geschiedenis leven. Ik ging er naar Christchurch, de Anglicaanse kerkdienst en ik kwam geregeld in het Huis op de Berg. Het is zo bijzonder om in die stad te zijn, ik voelde me er een bevoorrechte gast.'

De liefde voor het volk en het land is altijd gebleven. Hilly leidt al jaren een Israël-gebedskring. Maandelijks komt ze samen met een kring van Open Doors, om te bidden voor vervolgte christenen. Nadat ze de overstap maakte van een evangelische geloofsgemeenschap naar de hervormde gemeente van Delft, sloot ze zich daar aan bij een gebedskring. 'Eens per maand bidden en danken we met een groep vrouwen. We doen voorbede voor alles wat er speelt in de gemeente. Je merkt dat je daarin geleid wordt, in afhankelijkheid van de heilige Geest.'

Zingen

Hilly leidt een leven van gebed. 'Vaak 's nachts. Ik kan beter 's nachts tussen 3.00 tot 4.00 uur stille tijd houden, dan 's middags tussen 15.00 en 16.00 uur. De stilte is goed voor de concentratie. Nee, ik blijf dan niet liggen, ik zit op de rand van het bed; je moet goed wakker zijn.'

Overdag is het tijd om te zingen. 'Ik ben dol op de psalmen. Omdat je die ook kunt bidden. Lofpsalmen hebben mijn voorkeur. In deze verwarrende tijd en in deze omgeving – een appartementencomplex met ouderen die allemaal wat gaan mankeren – heb je de neiging om je koppie te laten hangen. Nee, denk ik dan. Kop op! Zing lofpsalmen, verblijd je in de Heer. Vergeet niet dat je vergeven bent, dat je deelt in Gods genade. Verhef je stem. Hij heeft me in de ruimte gesteld! Naarmate je ouder wordt, ben je minder stemvast. Vroeger zong ik nóg veel meer. O, zegt mijn benedenbuurvrouw dan: "Hilly is ook weer aan het zingen." Mooi toch? Je mag je blijdschap tonen hoor.'

Tekst en foto's: Koos van Noppen

***Als je oud bent,
ga je lijden aan
flitsen uit het
verleden. Je ziet
mensen lopen die
er niet meer zijn,
je zou zo graag
nog eens met ze
willen praten,
je vader,
je moeder,
je geliefde,
maar het gaat
niet meer.***

***Er is een toenemende
pijn als je oud
bent, waar je niet
afkomt. Neem dat
maar. Het hoort
erbij omdat je
hebt liefgehad.***

God spreekt **vele talen**

Ineens belandden we in een gesprek over dromen. Iemand vertelde dat ze een cursus had gedaan over 'dromen, een vergeten taal van God?' Dat bracht de discussie op gang. Eerder had een van de gespreks-genoten verteld hoeveel last ze nog had van herinneringen uit haar kindertijd, vooral in de tijd voor Pasen, als de dominee sprak over het ruwhouten kruis en de wonden en het bloed van Jezus. Hoe ze in de kerk-bank had gegriezeld en met afschuw had geluisterd naar de stem en de manier van vertellen 'alsof de dominee er behagen in schiep'. Hoe ze sindsdien het hele verhaal van kruis en opstanding nauwelijks meer aanhoren kon, en inmiddels verwierp als 'niet het eigenlijke van het christelijk geloof'.

Maar ineens ging het gesprek over dromen. Over de vraag of die misschien een vergeten taal van God zijn. En: hoe dan?

Ik denk van wel. Niet alle dromen komen vanuit de Hoge, maar misschien wel meer dan we gewaar zijn.

Eigenlijk weet ik het zeker, Bijbelverhalen genoeg:

Jozef, die een droom moest uitleggen aan

de farao in Egypte, en de latere

Jozef, die in een droom

uitleg kreeg over

dingen die hij overdag niet begrepen had en naar Egypte gestuurd werd, en later opnieuw door een droom begreep dat hij terug kon met vrouw en Kind. Als ik erover nadenk constateer ik dat het wemelt van de Bijbelverhalen over dromen, nachtgezichten, visioenen.

Ontsluiten

Vervolgens vertelde een vrouw uit onze kring, en ik mag het geanonimiseerd doorgeven: 'Toen ik een klein meisje was had ik zelf een droom die ik indrukwekkend vond. Het raakte onder het stof, zoals veel van Gods tekenen van zijn Tegenwoordigheid maar nauwelijks in ons bewustzijn blijven. Misschien wel tot Gods verdriet en verbijstering. De laatste jaren kwam die droom weer dichtbij, maar er was wel een goede dominee voor nodig om die droom voor me te ontsluiten.'

Het was zo'n droom die je, nadat je wakker geworden bent, de hele dag door vasthoudt. Het zal tegen Pasen geweest zijn, of misschien ook wel helemaal niet. Ik was 8, we woonden in een land verweg, geen land dat christendom ademde. We lazen thuis nauwelijks uit de Bijbel. Maar ik droomde over Jezus die aan het kruis hing, hij had pijn, hij was gewond, en vermoeid. Maar het ging helemaal niet over kruis en bloed, het ging over hoe hij keek. Ik stond op een kleine afstand, maar dichtbij genoeg om zijn ogen te zien. Hij keek naar mij en ik naar Hem. Het was heel rustig, en ook snakte ik naar adem omdat ik zag dat hij leed. Ik keek en keek, en het was ook duidelijk dat ik niks kon doen, dat het ook niet de bedoeling was dat ik iets deed, dat ik dat moest verdragen. Ik werd deelgenoot van iets geheimvols. Hij keek naar mij. En toen zei hij, hij noemde mij bij mijn naam: Doortje, dat doe ik ook voor jou. Het trof me als de bliksem, het was goed en rustig en vreselijk. Het ging over het leed van de wereld, over het tekort van de wereld dat ermee te maken had. Later zou ik leren zeggen: het ging erover dat God tekort komt aan ons en dat wij elkaar tekort doen, al doen we nog zo ons best. We redden er de wereld niet mee.

Overwegen

De hele dag erna dacht ik aan zijn blik, aan hoe het was geweest om daar te zijn. Goed en erg. Vooral goed. Ik was ontzettend onder de

indruk. Ik sprak er met niemand over. Dat is ook wel bijzonder, want ik vertelde altijd alles wat me bezighield aan mijn ouders. Maar dit bewaarde ik 'in mijn hart en overwoog het'. Later was er veel leed in ons gezin. Mijn vader werd geteisterd door ernstige depressies. Dat was erg. Hoe erg dat was begrijpt een kind pas later, maar het voelt het altijd.

De dominee die me de droom ontsloot zei: is het mogelijk dat de Heer je al heel vroeg heeft willen verzekeren daarvan dat Hij van alle dingen weet, ook van de erge, moeilijke, ondraaglijke? Om je grond onder de voeten te geven, op Zijn tijd, op tijd dus?

Voor mij is het geen vraag: dat God spreken kan in een droom. En dat Golgotha geen thriller is waarin bloed en ruwhouten kruis ons ingewreven moeten worden. Dat Hij alle leed kent en er wat aan doet, zoiets heb ik al begrepen toen ik acht was. Dat geheim bewaar ik nog steeds, en overweeg het. God spreekt vele talen.'

De thuiskomst van Henk

Hoe vinden mensen vandaag de weg naar God, geloof en kerk? Op duizend manieren. Het is fascinerend om er getuige van te zijn.

Laat me het verhaal vertellen van Denny, een vroegere buurman. Hij kwam uit een klein, hecht gezin. Zijn moeder had al op 16-jarige leeftijd een kind gekregen: Henk. Al voor de geboorte raakte de vader buiten beeld. Zestien jaar later, de vrouw had een andere man gevonden, werd Denny geboren. Ondanks het grote leeftijdsverschil waren Henk en Denny heel close. Doordat Denny's vader al jong overleed, werd Henk als een vader voor hem.

Kerk en geloof speelden geen enkele rol in hun leven. God wel?

Ritueel

Op een dag zei Denny, die wist dat ik predikant was, dat hij wel een keer mee wilde naar de Kerstnachtdienst. Zo gebeurde. Na afloop nodigde hij me uit voor een glaasje en een sigaartje. Dat werd een jaarlijkse traditie. Kerst kreeg er een ritueel bij: een borreltje met de burens.

Maar het was méér dan sfeer en gezelligheid. Denny kreeg interesse in het christelijk geloof. Hij meldde zich aan voor een Alpha-cursus. De heilige Geest werkte stukje bij beetje door in zijn hart. En tot vreugde van iedereen die er getuige van was, deed de buurman

op een dag belijdenis. Broer Henk, die het hele proces van dichtbij had meegemaakt, vond het 'mooi voor hem', maar zelf moest hij er niets van hebben.

Ongeneeslijk

Denny was op allerlei manieren betrokken bij het werk in de kerk. Dat zijn geweldige broer zonder God en geloof door het leven ging, hield hem geregeld bezig. Des te meer toen op een kwade dag het bericht kwam dat Henk ongeneeslijk ziek was. Denny gunde zijn broer zo graag het perspectief van Gods liefde, die verder reikt dan dit leven.

'Wil jij niet eens met Henk praten?' vroeg hij me. 'Altijd. Maar hij moet het zèlf ook willen. Ik wil onder geen beding misbruik maken van de situatie.' Het was goed. We maakten een afspraak. Op de drempel van de kamer deed ik nog een schietgebed. Wat zeg je, tegen iemand die zijn einde voelt naderen en altijd klip en klaar gezegd heeft niks te kunnen met het geloof?

Rust

Henk sprak vrijuit. Hij vertelde hoe hij een vreemde rust over zich had voelen komen, toen de artsen hem de jobstijding mededeelden. Ik snapte er niets van, zei hij, want normaal zou ik boos en emotioneel gereageerd hebben... Gek hè? Dat heb ik echt niet van mezelf...'

Toen hij was uitgepraat, vroeg ik: 'Zou dat misschien iets van God kunnen zijn? Dat Hij iets gaf wat je nodig had, op het donkerste moment van je leven? Een vreemde rust. Je kunt het niet verklaren, zeg je, blijkbaar werd het je geschonken.' Het raakte hem. 'Zou dat echt kunnen, terwijl ik er nooit iets in zag?' Ik vertelde hem dat Jezus in het evangelie nogal eens zo voorbij komt bij mensen: ongezoekt en verrassend. Ineens kwamen de tranen - het was een kwetsbaar moment.

Denny was er ook bij. Hij vertelde hoe hijzelf overtuigd was geraakt van de waarde en de waarheid van het evangelie. Het geloof was hem overkomen, zonder dat hij er aanvankelijk naar had gezocht. Er was ineens ruimte als nooit tevoren om het hele verhaal te vertellen. Henk was één en al oor en Denny was stomverbaasd. Het klikte tussen de broers.

Vergeving

In zijn enthousiasme gaf Denny Henk een boek met meditaties van Tim Keller te lezen. Het eerste hoofdstuk ging over de roeping van Nathanaël. 'Ik had je al gezien voordat Fillipus je riep, toen je onder de vijgenboom zat', zegt Jezus in het evangelie. Dat kwam binnen, bij Henk. Juist die achterdochtige Nathanaël ('Kan uit Nazaret iets goeds komen?'), zo'n herkenbare figuur voor hem, werd al door Jezus gezien, voor hij het zelf in de gaten had. Zou dat bij hemzelf ook gebeurd zijn? Zou hij gezien zijn, nog voordat hij had gezocht? Toen hij het me vertelde viel mijn mond open. Want het blijft verbazingwekkend hoe de Geest precies het goede woord op het goede moment weet aan te reiken. We kregen het daarna over de gelijkenis van de verloren zoon. Ik vertelde dat Lewis naar aanleiding van dat verhaal schrijft: 'God is nooit te trots om de laatste te zijn.' Al leefde je altijd langs Hem heen en is Hij de laatste in de rij, Hij is blij je te zien. Vertel hem gerust wat jij niet over kunt doen, biecht het maar op. Het is verrekend met Jezus. God doet er genadig het zwijgen toe.

Gaandeweg gaf Henk zich gewonnen. Samen met Denny wilde hij met zijn zieke lichaam toch nog een keer naar een kerkdienst. Volgens het rooster ging het die middag over de bede 'Vergeef ons onze schulden...'. Zelden heb ik iemand zo stralend zien kijken tijdens de preek. Hij zat geconcentreerd te luisteren, instemmend knikkend dronk hij de woorden in.

Verhoring

Bij het laatste bezoek lazen we psalm 73.

*'U hebt mijn rechterhand gegrepen.
U zult mij leiden door Uw raad;
daarna zult U mij in heerlijkheid opnemen.'*

De woorden resoneerden bij Henk. Hij beaamde ze volmondig. We keken elkaar ontroerd aan en zeiden: 'Wie had dit kunnen bedenken?'

Op 66-jarige leeftijd overleed Henk. Er is een gat geslagen in de kleine, hechte familie; een groot verdriet voor zijn vrouw, zijn moeder, zijn stiefbroer, schoonzus en hun kinderen.

'Henk heeft me ingehaald. Hij is me voorgegaan', zegt Denny.

Samen blijven we ons verbazen over de weg die God met Henk ging.

Over de ongedachte vervulling van een diep verlangen.

We stonden erbij en keken ernaar.

Het verdriet is vermengd met dankbaarheid.

***Mijn Heer, mijn God, ik zal U loven
mijn leven lang en ook daarna!
Geen vijand kan mij ooit ontroven
dat ik mijn weg met vreugde ga,
zolang ik, zelfs in diepe rouw,
op U mijn toekomst bouw.***

***Al wordt mij alles afgenomen,
mijn werk, mijn huis, mijn levenskracht,
al gaat wat restte van mijn dromen
aan flarden: spoken in de nacht -
slaat wanhoop alle deuren dicht,
U bent, U blijft mijn licht!***

***Mijn Heer, mijn God, ik zal U loven,
zolang ik leef én na mijn dood,
wanneer ik zien zal, eens hierboven,
uw liefde, als de hemel groot,
en ik weer oog in oog mag staan
met wie zijn voorgegaan!***

Als deze twijfelaar belijdenis doet,

Toen de opgestane Heer verscheen, was Tomas er niet bij. En dat was niet toevallig, alsof hij iets anders te doen had. Hij was weggegaan, omdat hij het vertrouwen in de zaak van Jezus verloren had. Hij had iets van Judas. Met Judas was het niet zo uitgepakt als hij had gedacht en gehoopt: triomfaal. Nee, hij had de dood, het kruis al zien aankomen. Toen ze op weg gingen naar Jeruzalem, vanwege Lazarus, had hij gezegd: Laten wij ook gaan om met Hem te sterven. Hij had gelijk gekregen. Toen Golgotha in zicht kwam, sloeg hij op de vlucht. Hem niet meer gezien. Daarom was Tomas niet bij zijn vrienden toen Jezus verscheen.

Misschien herken je je in Tomas. Het geloof bracht je niet wat je ervan gehoopt had. Wie zal de hoge toon van Pasen treffen zonder Jezus met eigen ogen gezien te hebben? Zo reageert Tomas als de anderen hem vertellen van de verschijning van Jezus. Hij is de eerste aan wie de discipelen het paasevangelie verkondigen. Hij is de eerste die het 'van horen zeggen' moet hebben. Daarin is hij voor ons zeker de meest herkenbare discipel. Voor het geloof zijn we allen aangewezen op het getuigenis van anderen. Wat zij gezien hebben, wordt ons verteld (1 Joh. 1:1-4). Vandaar de Bijbel, vandaar de preek. Maar Tomas kan niet bij de preek alleen geloven. Hij wil zien, voelen. Waar is Hij dan, de Levende? De paaspreek heeft iets absurds.

Na acht dagen verschijnt Jezus opnieuw aan de discipelen. En nu is Tomas er wel bij. Na de preek was hij blijkbaar toch blijven hangen. Het lijkt wel of Jezus nu speciaal voor Tomas komt. Want Jezus voegt niets toe aan de eerste keer. Weer staat er dat de discipelen in een huis bijeen zijn, weer met gesloten deuren. Weer staat Jezus, plotseling, zonder kloppen, in hun midden. Weer groet hij met de woorden: vrede zij u! Alles precies hetzelfde, enkel voor Tomas. Judas is uit de boot gevallen en dat is blijkbaar één te veel. Tomas wordt opgezocht als het ene verloren schaap. 'Breng uw vinger hier en zie mijn handen. En wees niet ongelovig maar gelovig.' Een krachtterm van Jezus. En Hij werkt. Hij schept geloof. Jezus spreekt en het is er. Tomas komt niet tot geloof. Het geloof komt tot Tomas.

'Mijn Heer, mijn God!' Tomas zwicht voor het gezag van Jezus. Hij meldt niet het resultaat van zijn lichamelijk onderzoek. Hij ontmoet hier zijn Heer, de Levende. En daarom gaat nu ook hij apostel worden: wat wij gezien hebben, verkondigen wij u. En nu de vraag: overtuigt hij ons? Tomas vertegenwoordigt onze twijfel: als ik Hem niet zie.... Maar ik heeft hij gezien en hij gelooft. Geloven wij ook?

Laat ik het zo zeggen: nu Tomas gelooft, geloof ik ook! Als deze twijfelaar belijdenis doet, doe ik het ook. Sterker, omdat hij Jezus heeft gezien, hoef ik Jezus niet te zien om toch te geloven. Dat is veel

doe ik het ook

gezegd. Maar in die Tomas heb ik wel vertrouwen. Die liet zich niet zomaar wat zeggen, Jezus kwam er zelf voor kijken.

Zo komen we als vanzelf uit bij dat woord van Jezus: 'Zalig zijn zij die niet gezien hebben en toch geloven.' Dat betekent niet: dat geloof van Tomas stelt eigenlijk niets voor, zien en dan geloven is geen kunst. Zo is het vaak opgevat: die ongelovige Tomas, die alleen wilde als hij het zag, dán wij, wij geloven het zomaar. Zo onbarmhartig gaat Jezus niet met zijn verloren schaap om. Nee, ik prijs mij gelukkig dat ik mag geloven zonder gezien te hebben. Zonder zulke

getuigen die gezien hebben, zouden wij niet geloven. In Tomas hebben we een betrouwbare getuige. Jezus prijst ons ook gelukkig. Hij ziet het nu voor zich, nu Tomas gewonnen is: zalig die niet gezien hebben maar op het woord van Tomas toch geloven.

Ik heb er vrede mee omdat Tomas er geen vrede mee had. Sinds Tomas en Paulus leeft het geloof van zoiets als 'de preek'. Dat blijft absurd. En toch, om Tomas kan ik niet ontkennen dat Jezus is opgewekt. Achter de preek staat een betrouwbare getuige.

Ik zoek mijn Heer

Ik zoek mijn Heer, het graf is leeg,
de lente bloeit maar antwoordt niet.
Er is geen troost voor mijn verdriet:
de Heer is weg!

Wie ik ontmoette sprak ik aan,
de engelen wenkten bij het graf,
maar niemand die mij antwoord gaf.
Waar is Hij dan?

Daar komt een man. De hovenier!
- mijn ogen zijn van tranen blind -
'Wijs mij de plaats waar ik Hem vind.
Hij is niet hier.'

'Maria' zegt Hij, en terstond,
ik zag Hem niet, maar aan Zijn stem,
dezelfde steeds, herkende ik Hem,
toen Hij mij vond.

Nu weet ik het, ik zie Hem staan
en nader Hem. Ik heb Hem weer!
Hij antwoord mij, in zacht verweer:
'raak Mij niet aan!

Ik ben er niet voor u alleen
mijn andere broeders zijn er nog,
reeds vaar ik op tot God omhoog.
Ga! Zeg het hun!'

Getroost, gehoorzaam ging ik heen
en bracht de boodschap rond met spoed:
Hij zocht en kende mij voorgoed,
en iedereen!

De Heer is waarlijk opgestaan!
Dat weten wij, dat zingen wij.
Hij leeft! Hij komt tot u en mij:
Hij raakt ons aan!

LICHTSPOOR

Lichtspoor verschijnt zes maal per jaar en is een uitgave van de IZB, vereniging voor zending in Nederland.

Redactie

ds. J.H. Gijsbertsen (voorzitter)
M. Verkaik (secretariaat)
ds. M. de Goei-Jansma
ds. H.G. de Graaff
ds. L.W. Smelt
ds. J. Westland
N.A. de Waal
K. van Noppen

Redactie-adres

Breestraat 59-61
3818 BH Amersfoort
Tel. (033) 461 19 49
E-mail: info@izb.nl

Fotoverantwoording

Shutterstock: pag. 1, 6-7, 9 en 10-11.
Koos van Noppen, pag. 3 en 4.

